

▶▶▶ otožni

Broj 250., nedjelja, 12. studenoga 2017.

NOVI LIST

M. GRACIN

REKORDNA GODINA: VALBIŠKA NAJJAČA
TRAJEKTNJA LUKA SJEVERNOG JADRANA
str. 4-5

Walter SALKOVIĆ

ČUVARICA MUZEJA OVČARSTVA ■ NEOBIČNA ŽIVOTNA PRIČA ZAGREPČANKE TEE DE BOTH Nakon 20 godina Londona, novi život uz vunu i Lubbenice

Kreativnoj Zagrepčanki s dugogodišnjim stažom u jednoj engleskoj izdavačkoj kući i nikad ispunjenom željom da bude lutkarica, filcanje vune posve je promijenilo život i doveo je u Lubbenice. Protekla dva ljeta doslovno je živjela u tamošnjem muzeju, a njene vunene ovčice i ostale figurice postale su pravi hit

Walter SALKOVIĆ

Muzej ovčarstva u Lubbenicama na otoku Cresu nije uobičajeni hran

ku kulture, velebrno zdanje s prostornim dvoranama i strogim kustosima. Iako je smješten u »dvorcu«, kako ga zovu nještani, u stvari se radi o nekadašnjoj »popovskoj kući« u kojoj je živio župnik dok su Lubbenice imale stalnog svećenika. Prostorom se koristi Ruralna otočna grupa – Muzej ovčarstva koja je 2008. go-

dine započela s projektom biježenja i ocvaranja tradicijskog ovčarstva, te su uspjeli povijest te nekad najvažnije otočne gospodarske djelatnosti preotčiti u zanimljivu multimedijsku izložbu. Započeli su s fotografijama, a do danas je prikupljeno mnoštvo izvornih predmeta, izradeno više replika, snimljena nekoliko dana su i razne knjižice.

Neobičan muzej privlači isto takve ljude. Protekla dva ljeta u njemu je dužnost čuvarice obavljala Tea de Both,

Zagrepčanka koji je velik dio života provela u Engleskoj i na kraju se zaljubila u Lubbenice. Tea je doista čuvarica tog muzeja, a ne samo kustosica koja »odradik« osam radnih sati, jer je u njemu boravila 24 sata dnevno, a vrata su posjetiteljima bila zatvorena samo dok je spavala.

– Posjetitelji sam imala čak dok sam si kuhala ručak u pokrajnjoj prostoriji, a kad bih im pustila film znala sam da imam dovoljno vremena da objeđujem, izjava je koja najbolje opisuje povazanost Tee i muzeja i njezinu posvećenost poslu kojeg se prihvatila.

A da u lubbeničkom muzeju nije jednostavno živjeti, govori i činjenica da od uobičajenih komunalnih sadržaja današnje raspolaže strujom, ali ne i tekućom vodom.

– Problem je što nemamo vodu, pa sam svako jutro išla do javne »špike« na pijaci po vodu. To je u redu kad je ljeto, ali kad zahladni nije više ugodno. Koristimo i vodu iz bunara, ali to nije za svakog, treba imati malo robinzonskog duha, objašnjava Tea kako se snala zila bez pogodnosti koju danas smatramo uobičajenom.

Hijela u lutkare

Sve moguće blagodati imala je dok je živjela u Londonu, u koji je dospjela 1989. godine s namjerenom da završi lutkarski tečaj i vrati se u Zagreb gdje je željela raditi u kazališnu lutaka.

– No došla je 1991. godina, obitelji i prijateljima su me uvjereni da se ne vraćam nego da ostanem u Londonu. Radila sam razne stvari, imala štand na Greenwichu i na drugim

lokacijama te prodavala svoje kreacije, ali teško je biti i umjetnik i biznismen. Zato sam završila informatički tečaj i dobila posao u jednoj izdavačkoj kući. U toj sam djelatnosti napredovala do funkcije produkcijskog koordinatora, no takav život u Londonu je ubio moju kreativnost. Nakon 20 godina Engleske vratila sam se u Zagreb i ponovno počela tražiti način kako da se izrazim, opisuje Tea svoje englesko iskustvo.

▶▶ str. 2 i 3

MALI LOŠINJ

▶▶ str. 6.

KRK

▶▶ str. 11.

BAŠKA

▶▶ str. 12.

Turistički otok ugostio kremu turističkog sektora

Pasari Bodulki i gucu Bodulu stiže rođak iz Venecije

Nova ulaganja u Velu plažu kao »premnosnica«

UKRATKO

ČETIRI TITULE TURISTIČKIH »VICEPRVAKA«

► Jublani, 10. Dani hrvatskog turizma održani su na Lošinj, a kao i svake godine, i ovaj put priznanja nisu zaobila ni otoke Kvarnera. Iako su ovaj put ona uvijek najzapaženija, prva mjesta izostala, otočni supjekti u više su kategorija bili finalist i svejedno osvojili nekoliko također vrijednih titula »viceprvaka«, Primjerice, u kategoriji velikih marina, Marina Puntat osvojila je drugo mjesto; u kategoriji malih kampova, drugo mjesto osvojio je i kamp Slamni iz Klimna na otoku Krku, dok je u kategoriji hotela 5 zvjezdica finalist za priznanje Turistički cvijet – kvaliteta za Hrvatsku bio Boutique hotel Alhambra, Mali Lošinj, Rabaska fiera bila je pak finalist u kategoriji Turistički događaj godine, no titulu joj je »otao« Spancristest.

Nagrade »Čovjek – ključ uspjeha« dobili su turistička animatorica Ljupka Sandrk iz hotela Njivice i djelatnik u objektima kulturnog naslijeđa Romano Faganell iz Ruradne otočne grupe Muzeja ovčarstva Lubenice, dok je posebno priznanje za doprinos promociji mikro poduzetništva dobio Nedo Pinzežić.

BRZOBRODSKA LINIJA PULA – LOŠINJ – ZADAR POSTAJE CJELOGODIŠNJA

► U Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture potpisan je sporazum o zajedničkom financiranju državne brzobrodске linije Pula – (Unije – Susak) – Mali

Lošinj – (Ilovik – Silba) – Zadar, koja je odlukom Vlade umjesto sezonske postala cjelogodišnja džavna linija. Prema potpisanim sporazumu, troškove linije zajednički pokrivaju Agencija za obalni linijski pomorski promet, tri županije – Istarska, Primorsko-goranska i Zadarska – te tri grada, Pula, Mali Lošinj i Zadar.

Na ovoj liniji plovit će Jadrolinijin katamaran »Novallja«, u razdoblju takozvane »riske sezone«, od 2. do 29. lipnja i od 4. rujna do 1. listopada, predviđena su dva polazno-povratna putovanja dnevno. U »visokoj sezoni« od 30. lipnja do 3. rujna po pet putovanja dnevno, a izvan sezone, od 2. listopada do kraja godine, jedno putovanje dnevno.

Potpisani sporazum o surfinanciranju odnosi se na ovu godinu, ali će se linija održavati i od 2018. godine nadalje.

TEMELJITA OBNOVA LOŠINJSKE RIBARNICE

► Potkraj listopada počela je 1,6 milijuna kuna vrijedna, temeljita obnova malološinske ribarnice, objekta smještenog u

samom centru grada, nekoliko metara od mora. Kako je zgrada smještena u povijesnoj cjelini naselja Mali Lošinj, odnosno u tzv. »zoni A«, nalazi se pod punom zaštitom. Radovi uključuju sanaciju poda i zidova u prodajnom prostoru i pomoćnim prostorijama te izgradnju novog zida između njih, kao i izgradnju pomoćnih prostorija i galerije, sanaciju krova, prema potrebi i stolarije, radove na struji, vodovodu i odvodnji te na koncu nabavu nove opreme. Radovi bi trebali biti okončani oko 1. ožujka. Izvođač je Projekt inženjering d.o.o., a za trajanja radova, prodaja ribe, povrtca i jaja obavljat će se na ljetnoj tržnici u Ulici braće Vidulić.

MEDUNARODNA KLIMATSKA KONFERENCIJA OTOKA KRKA

U Njivicama je potkraj listopada održana 3. međunarodna klimatska konferencija otoka Krka. Okupljeni stručnjaci raznih vokacija, predstavnici brojnih institucija i udruuga civilnog društva raspravljali su o održivosti razvoja u kontekstu klimatskih promjena na otocima. Sudionici su se imali priliku tetenski upoznati s planiranim projektom omišajskog terminala za prihvat ukapljenog prirodnog plina, ali i modelima gospodarenja komunalnim otpadom koji se na Krku već godinama uspješno provode. Osim niza izlaganja i rasprava o temama vezanim uz održiv i odgovoran turizam, cilj je bio i doprinijeti definiranju službenih stajališta Hrvatske koja bi sredinom prosinca trebali biti iznesena na novoj Pariskoj konferenciji, gdje će naša zemlja predstaviti vlastite, uspješne lokalne modele održivog razvoja, posebice one na otocima. Eurozastupnik Tomislav Prcića okupljene je pak upoznao s konkretnim i financijski opipljivijim rezultatima uključivanja »otočne problematike« u politike EU-a.

Nakon 20 godina Londona, novi život uz vunu i Lubenice

Nastavak sa str. 1

Povratak u Hrvatsku, u vrijeme gospodarske krize, nije se pokazao najboljim odabirom. Dijelila je sudbinu mnogih Hrvata: posao je teško našla, bio bi loše plaćen ili čak nije mjesečina dobila zasluženu plaću. Počela je razmišljati o povratku u Englesku.

– S takvim mislima upalim televizor, koji inače ne gledam, i vidim priču o nekoj ženi s Cresca koja radi s vunom. Bila je to Vesna Jakić. Do tada nisam imala nikakvog doticaja s vunom, a više od 20 godina nisam se bavila kreativnim radom. Nisam imala pojma što je to filcanje, ali sam iste večeri počela istraživati o čemu se radi. Put me doveo do udruge Ozana i njihovih tečajeva filcanja. Uključila sam se u tečajevе, počela volontirati u udruzi bio je to najbolji potez koji sam napravila, sa žarom u očima pripovijeda Tea. Naučila je filcati, a nakon toga i sama počela nabavljati

TV SUSRET S FILCANJEM

Bez posla, s mislima o povratku u London, upalim televizor, koji inače ne gledam, i vidim priču o ženi s Cresca koja radi s vunom. Bila je to Vesna Jakić. Nisam imala pojma što je to filcanje, ali sam iste večeri počela istraživati o čemu se radi

ti vunu, istraživati izradivati torbice, nakiti, razne figure. Još se tražila u vlastitom kreativnom izričaju kad je sa svojim rukovodnima prvi put sudjelovala na sajmu u zagrebačkom Studentskom centru. Tu se dogodilo još jedan za nju jako važan susret, jedan od onih koji mijenjaju živote.

Sudbinski susret

– Tamo je bila jedna gospoda s prekrasnim torbama i cvijećem od vune, izložila je čak i vunnenu haljinu, nešto to doista posebno. I dolazi ta gospoda do mene, gleda moje radove i započimno priču o tome kako radimo, odakle smo, tko smo. Ona se predavala riječima: »Ja sam Vesna Jakić iz udruge Rutak«. Na to sam joj se doslovno naklonila i rekla da je ona razlog zbog kojeg sam ostala u Hrvatskoj, opisuje Tea svoj

»otočni NL«

Nakladnik i tiskar
»Novi list« d.d. Rijeka
Zvonimirova 20/a
Predsjednica Uprave
Ankica Kruljac
Glavna urednica
Ines Milčević
Grafička urednica
Anamarija Reiljac
Direktorica marketinga
Silvija Vodopija Gerc
Voditelj EP-a
Zeljka Maletić
Tel. 051/ 650-138

Čuvarica Muzeja ovčarstva u ljetnom periodu – Tea de Both

Trodimenzionalna slika s vunenim ribicama

prvi susret s Vesnom Jakić, svojim »vunennim gurorom«, kako je naziva.

Nastalo je tada jedno prekrasno prijateljstvo, a preko Vesne Tea je došla i do Lubenice, na prvi Festival vune 2014. godine.

– Prve godine sam izlagala

rukovortine, a sljedeće sam vodila radionicu na kojoj sam prezentirala svoju tehniku rada s iglicama. U Lubenicama smo 2016. predstavili fotomontografiju Hommage vuni. Nakon promocije spedia sam u dvoristu, ispod stabla, i rekla sa-

moj sebi »Ioj kako bih ja tu htjela malo duže ostati, shišati tišinu«, poželjela je Tea kao što vjerojatno kaznu, ili barem pomisle, mnogi koji dođu u Lubenice. No, za razliku od njih koji se (pre)brzo vrate svojim kućama, Tei se želja ispunila.

– Mjesec dana kasnije nazove me Mario Šosar iz Muzeja ovčarstva i požali mi se da ne može naći osobu koja

OVČICE HIT

Moram osmisлити sustav kako napraviti što više ovčica do idućeg ljeta jer to je bio pravi hit. Jedva sam ih uspjela napraviti koliko ih se tražilo

Ovčice koje Tea izrađuje od vune creske ovce – najzapaženije

2014.

godine Tea je došla preko Vesne Jakić u Lubenice, na prvi Festival vune

Atraktivne maske vuka i medvjeda svi žele isprobati

Filcanje vune posve je promijenilo moj život

MALI BOTANIČKI VRT BIO BI PRAVI RAJ NA ZEMLJI

Bilo bi lijepo kad bi se u našem prostoranom dvorištu uredio mali botanički vrt s creskim biljem. Ja sam nešto malo posadila, mentu i neven, ali ne razumijem se puno u to. Ima tu već lavande, smilja, ružmarina, ali kad bi se tome posvetilo malo više vremena i netko stručan to osmislio i označio, vjerujem da bi to bilo jako zanimljivo posjetiteljima. Pravi raj na zemlji, daleko od ceste i prometa automobila.

lazi u Muzeju, pusti im film, ponudi kupnju raznih publikacija ili suvenira. Među njima su najtraženije ovice koje Tea izrađuje od vune creske ovice koju čiste i obrađuju Romano Faganelli i Marijan Dikić, dvojica njezinih kolega zaduženih za izložbene prostor Ruuralne otočne grupe smješten u staroj lu-beničkoj školi.

Osim ovčica, pažnju posjetitelja privlače i njezini radovi koji nemaju puno veze s Lubenicama. Radi se o vrlo atraktivnim vunenim maskama vuka i medvjeda koje svi žele isprobati. Jedna grupa Austrijanaca čak je u tim maskama vježbala jogu u vrtu Muzeja. Te je maske Tea kreirala za jedan projekt zagrebačkog zoološkog vrta, napravila je i lava i majmuna, ali taj dio njezine produkcije morat će pričekati neka druga vremena jer su sada u njeznom fokusu Lubenice. Uostalom, ljudi stalno dolaze u muzej i jedva siže proizvesti dovoljno ovčica koje se najbolje prodaju.

– Ima dana kad je u muzeju prava gužva. Bilo je trenutaka kad nisam mogla povjerovati koliko je ljudi stalo u muzej, jedna ekipa je na katu gledala film, a druga sama objašnjavala postav koji se nalazi u prizemlju. Usprkos gužvi, stvarno sam uživala u tim kontaktima jer u Lubenice dolaze ljudi iz cijelog svijeta, sve ono što sam imala u Londonu, dolazi mi ovdje, susrećem ljude iz Australije, Novog Zelanda, Engleske, Španjolske, Francuza je sve više, kaže Tea i usput napominje najveći problem na koji se žale mnogi putnici, a to je loša pristupna cesta i neurvedeno parkiralište.

A gdje je akvarij?

Grebeni za češljanje vune

bi radila u Muzeju. U strvari me samo pitao znam li nekoga za taj posao, a ja sam odgovorila da moram razmisliti. Čim sam odložila telefon shvatila sam što me pitao i pet minuta kasnije sam ga nazvala. Samo sam mu rekla: »Ako može sa mnom doći moji pas, ja se pakiram i dolazim za par dana!«

Pomama za ovčicama

Tako je i bilo. Prve sezone Tea je u Lubenicama provela tri mjeseca, a ove godine čak pet mjeseci, od svibnja do listopada. Kako posjetitelji u Lubenice dolaze preko cijelog dana, uvijek je bilo teško

Osim gostiju sa svih strana svijeta, muzej je dobro prihvatilo i lokalno stanovništvo, oni malobrojni lubeničani koji su još ostali u svom rodnom mjestu.

Osvojila i Lubeničane

– Sa stanovnicima Lubenica imam prekrasno iskustvo. Sigurno im je bilo čudno kad sam došla, em sam cura recimo srednjih godina, em sam Zagrepčanka, em imam neobičnog psa po imenu Fibi. Ali već prošlog ljeta jedna mi je nonica donijela pekmez, a Siltvano i Biljana med. Ove godine, kad je čuo da odlazim, Dinko mi je donio bocu vina, kad sam se pozdravljala s tetom Kristom isto mi je nešto darovala. A i ja sam svakom od njih ostavila neku stanicu koju sam napravila. Primjetice, Cvetko mi je popravio auto kad sam imala probleme, pa sam mu kao znak zahvalnosti darovala ovčicu punjenu lavandom. Beskrajno sam zahvalna svim tim ljudima. Malo je teško doći do njihovog srca, ali kad su vidjeli da je moj život pod kontrolom i stabilan, a da moj pas ne juri bez nadzora, polako smo se zbližili. Pa još kad čuju ljude kako pričaju da je lijepo u muzeju, vide da se djeca smiju, a posjetitelji odlaze sretni, među nama vlada jedna pozitivna energija. Posebno mi je drago kad Lubenicanima preko jeta dođe rodbina iz dalekih krajeva pa ih ponosno dovedu u muzej i pokažu im što tu ima, opisuje Tea svoji odnos s domaćima.

Zima u Zagrebu

Kad ovaj tekst stigne u ručice čitatelja, Tea de Both već

USUŠANA ŽELJA

Nakon promocije fotomonografije Hommage vuni sjedila sam u dvorištu, ispod stabla, i rekla samoj sebi »Joj kako bih ja tu htjela malo duže ostati, slušati tišinu«. I nakon mjesec dana nazove me Mario Šlosar

će se srediti od »kampiranja« u Lubenicama i udobno smještena u svom zagrebačkom stanu raditi ono što najviše voli – figurice životinja od vune. Zadnjih dana u Lubenicama s radošću je govorila o svom povratku u metropolu.

OD FOTOGRAFIJE DO FIGURICE

Čeka me nekoliko fotografija kućnih ljubimaca koje mi šalju ljudi iz cijelog svijeta i onda ja pomolu tih fotografija izrađujem figurice od vune. To je moj brand koji nudim na internetu i pokazao se kao izvanstan poklon, a mnogi ih izrađuju i kao uspomenu na svoje ljubimce kojih više nema.

– Jedan fotograf iz Istre koji nas je posjetio proteklog ljeta rekao je da u svom vrtu imamo najljepše drvo u Lubenicama. Ispod njega posjetitelji vole sjesti jer ima hladna i za najvećih vrućina, a oko njega bi se mogao, bez puno troškova, urediti mali botanički vrt, glasno razmišlja Tea koja smatra da je to pravi put razvoja Muzeja očarstva, dok ideje o uvođenju interaktivnih sadržaja i visoke tehnologije smatra teško izvedivima bez velikih investicija jer je zgrada vlažna i bez vodovodnih instalacija.

U takvu, pomalo vlažnu zgradu, bez vode i suvremenih pogodnosti, ali među tople ljude u Lubenicama, Tea de Both planira se vratiti i sljedeće godine, a sa sobom će dovesti svoju Fibi i cijelo stado vunenih ovčica koje će dočekivati neke nove posjetitelje. Pričat će im priču o tome što je nekad ova značila otocarima i pokazati im što su sve sačuvali u Muzeju očarstva smještenom u skromnom lubeničkom »dvoru«.

Od Tehnog dolaska, Muzej radi praktički svakodnevno i to non-stop

Najpovoljnije cijene oglašavanja

- 1/8 stranice • 500 KN + PDV
- 1/4 stranice • 1.000 KN + PDV
- 1/2 stranice • 2.000 KN + PDV
- 1/1 stranica • 4.000 KN + PDV

NOVI LIST marketing

tel.: 051/650-030,
098/312-650;
fax 051/650-031

DODATNI POPUSTI DIREKTNIM KLIJENTIMA

- 100% ZA 4 OBJAVE
- 150% ZA 10 OBJAVA
- 50% ZA AVANSNO PLAĆANJE

▶▶ otočni NOVI LIST